

מיומנויות חברתיות

מיומנויות חברתיות הן שם כולל למגוון יכולות

המשפיעות על ההתנהגות שלנו עם אחרים, מאפשרות

לנו להשתלב בקבוצות חברתיות

שונות, ליצור אינטראקציה חברתית יעילה ולפתח

מודעות וידע בנוגע לקשרי חברתיים. (בקר, 2017)

מאפייני מיומנויות חברתיות-

- ✓ תקשורת בין אישית.
- ✓ יוזמה תקשורתית.
- ✓ כישורי שיחה- יכולת הקשבה, הבנה והעברה של מסר רלוונטי.
- ✓ אמפתיה והתייחסות מתאימה לרגשות האחר.
- ✓ הבעת רגשות חיוביים ושליילים באופן מתאים.
- ✓ הבעת עמדה.
- ✓ קבלת סמכות והענות לדרישות המסגרת.
- ✓ קבלת חוקים וכללים החלים בקבוצה חברתית.
- ✓ התמודדות עם תסכול/הפסד.

(רוזן, 2006)

כישורי הלומד הנדרשים למעורבות חברתית ופיתוח המיומנויות החברתיות:

משרד החינוך, המינהל הפדגוגי, אגף א' לחינוך היסודי, המחלקה לחינוך לחיים בחברה

הקשר בין תפקודי הלומד לבין מיומנויות החברתיות

✓ תקשורת בין אישית.

✓ יוזמה תקשורתית.

✓ כישורי שיחה- יכולת הקשבה, הבנה והעברה של

מסר רלוונטי.

✓ אמפתיה והתייחסות מתאימה לרגשות האחר.

✓ הבעת רגשות חיוביים ושליילים באופן מתאים.

✓ הבעת עמדה.

✓ קבלת סמכות והענות לדרישות המסגרת.

✓ קבלת חוקים וכללים החלים בקבוצה חברתית.

✓ התמודדות עם תסכול/הפסד.

בבסיס המיומנויות

החברתיות עומדים

ששת תפקודי הלומד

✓ תפקוד קוגניטיבי

✓ תפקוד מטה קוגניטיבי

✓ תפקוד בין אישי

✓ תפקוד תוך אישי

✓ הכוונה עצמית

✓ תפקוד חושי תנועתי

דרכים לפיתוח מיומנויות חברתיות במסגרת בית הספר:

✓ הקניית מיומנויות חברתיות וכלים לפתרון בעיות תקשורת בין אישית- בהתמודדות עם מורים וחברים.

✓ יצירת הזדמנויות לתלמיד להתמודדות עם קונפליקטים והתנהגויות רצויות בחברה ובסביבה.

✓ שיקום תחושת המסוגלות, פיתוח דימוי העצמי והערך העצמי באמצעות חוויה חברתית חיובית.

✓ ללמד את התלמיד "לדבר את עצמו" במקום "להתנהג את עצמו".

✓ התמודדות עם תסכולים, יכולת שליטה עצמית, ויסות התנהגויות כמו אימפולסיביות, תוקפנות, רגזנות ודחיית סיפוקים.

✓ טיפוח היכולת לפתח קשרים חברתיים משמעותיים ותודעה חברתית.

✓ פיתוח הפרט בתוך הקבוצה ומיקומו בקבוצה- מנהיג, יוזם, צופה ועוד.

מיומנויות חברתיות באות לידי ביטוי לאורך שגרת היומיום בבית הספר בסיטואציות ספונטניות ובסיטואציות מובנות.

דרכים לאיסוף מידע להערכת תלמיד בתחום חברתי:

- ✓ תצפיות שמתקיימות בהפסקה ובפעילויות שונות בהן הדגש הוא על אינטראקציות חברתיות
- ✓ התבוננות שגרתית שוטפת במהלך השיעורים בכיתה ובפעילויות שונות בבית-הספר.
- ✓ מידע שנאסף באסיפת הורים, בשיחות יזומות על ידי המחנכת ו/או ההורה וביקורי בית.
- ✓ מורים מקצועיים ובעלי תפקידים המלווים את התלמיד (יועצת, מורת שילוב, סטודנטים ועוד)
- ✓ מסגרות המלוות את הילד מעבר ליום הלימודים.
- ✓ משובים/אמירות בעל פה ובכתב על התלמיד הניתנים על ידי חבריו לכיתה בהזדמנויות מגוונות.
- ✓ נקודת מבט רפלקטיבית של התלמיד על תפקודו בחברה.

שיקוף והערכה מעצבת להתנהגויות חברתיות ערכיות הם חלק בלתי נפרד מהערכת תלמידים.

הערכה חברתית מתייחסת למכלול ההתנהגויות ותפקוד התלמיד בתחום חברתי ערכי בכיתה ובבית הספר.

המיקום החברתי שלי...

דוגמא לכלי לאיסוף מידע להערכת תלמיד בתחום החברתי.

שימו❤️ - דף זה מזמן שיח רחב סביב התחום החברתי.

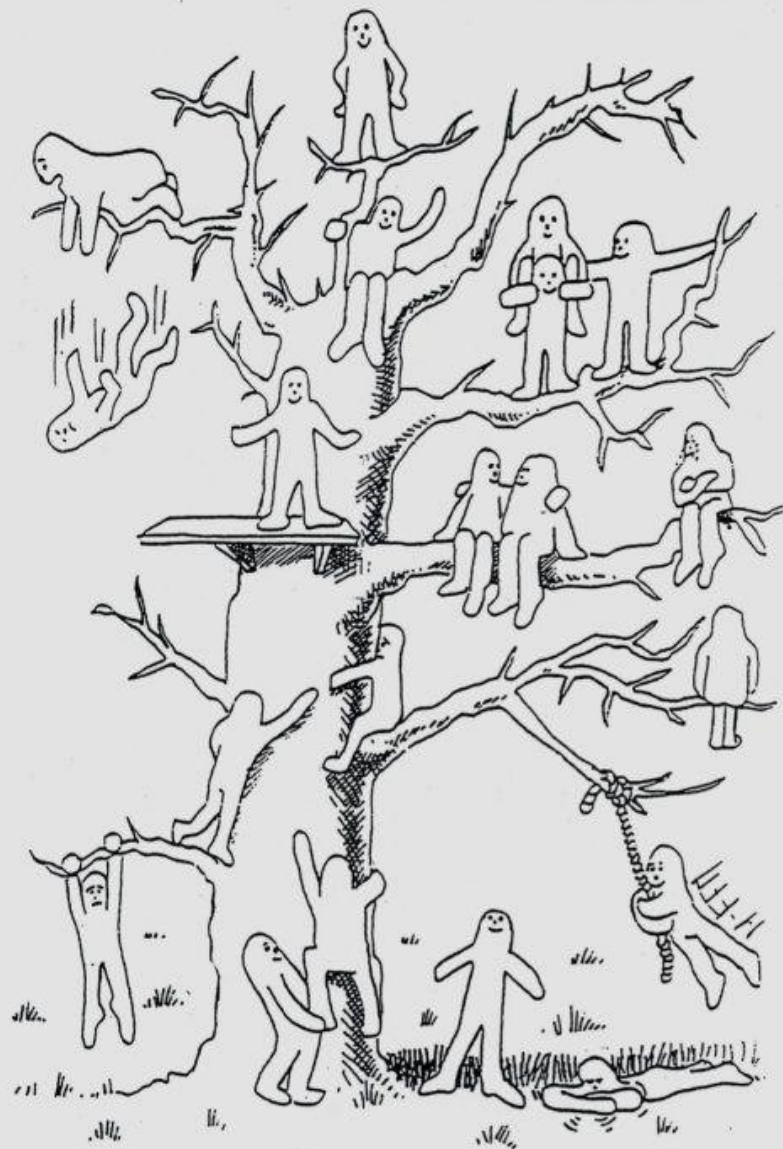
התלמיד ממקם את עצמו בעץ ביחס לדמויות האחרות. השיח

יכול להיות סביב מיקום התלמיד את עצמו, הסיבות לבחירת

המיקום, תחושות סביב מיקומו החברתי בכיתה. כמו כן, היכן

התלמיד ממקם את חבריו לכיתה ואיך זה משפיע על מיקומו

בחברה.

החברים ואני...

אני כחבר/ה...

חבר/ה בסביילי זרה...

חוליה משמעותית עם
חבר

קשה לי כש...

הייתי רוצה להשתפר ב...

חבר הוא אחד שמבין
את ערכי מאמין בערכי
שלך ופשוט מקבל את
הדבר שבה אתה נמצא
עכשיו

דוגמא נוסף להערכת

התלמיד את עצמו

בתחום החברתי

(לכיתות הנמוכות)

"השאלה החשובה היא לא האם השגנו

את המטרה, אלא לאיזה אדם הפכנו

להיות בדרך אליה" (מקור לא ידוע)

ביבליוגרפיה

אברהם, י. (2013). קשרים וכישורים חברתיים- קבוצה טיפולית לילדים ובני נוער דחויים חברתית. פסיכולוגיה עברית.

בקר, ע. (2017). "לגדל ילד חברתי". הפורטל לשירותים פסיכולוגיים בישראל.

ליס, ר. (2020). "על מה אנחנו מדברים כשאנחנו מדברים על"- פיתוח מיומנויות חברתיות בקרב ילדים ובני נוער באמצעות זיהוי סוגי טקסט. פסיכולוגיה עברית.

רוזן, י'. (2006). מהם כישורים חברתיים? מאפייני האישיות השונים. המרכז לטיפול במיומנויות חברתיות.

